

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.046/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Szegedi Ítéltábla dr. Jakab Károly ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek - dr. Kovács Gergely András ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos I. r., **II.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos II. r. és **III.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos III. r. alperesek ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2009. november 12. napján kelt 13. P.20.118/2009/21. számú ítélete ellen a felperes részéről 26., az I. r. alperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

ÍTÉLETET :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 50.000.- (Ötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 132.700.- (Egyszázharminckettőezer-hétszáz) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad, míg az I. r. alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 29.600.- (Huszonkilencezer-hatszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket az I. r. alperes köteles megfizetni az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS :

A felperes és az I. r. alperes 1985. március 9. napján kötöttek házasságot. Életközösségüket 2005. januárjában szakították meg, majd néhány hónap elteltével a felperes a volt közös lakásból elköltözött. Házasságukat a ... Városi Bíróság a 12.P.20.164/2005/5. számú ítéletével felbontotta.

Az életközösség megszakadását követően a felperes birtokában 473.000.-Ft, míg az I. r. alperes birtokában 580.000.-Ft értékű, közös vagyont képező felszerelési, berendezési tárgy maradt. Ezen kívül egy Opel Vectra típusú személygépkocsi, egy magasítóval és ponyvával ellátott utánfutó, valamint kertészeti tevékenységhez szükséges eszközök, fóliasátrak ugyancsak az I. r. alperesnél maradtak. Az Opel Vectra típusú személygépkocsi forgalmi engedélye utóbb lejárt, az utánfutóra pedig az I. r. alperes az életközösség megszakadása után 45.000.-Ft-ot költött.

A házastársak együttélésük idején a **cím-1** alatti ingatlannál egy 700 m², míg a **cím-2** alatti ingatlannál egy 350 és 750 m² alapterületű fóliasátorban kertészkedtek. A 2005-ös gazdasági évben Platus fajtájú paradicsomot termeltek, amelynek az életközösség megszakadása előtt elvégzett előkészületi munkálatai hozzávetőlegesen 590.000.-Ft költséget tettek ki. Az életközösség megszakadása után a 2005-ös gazdasági évben az I. r. alperes önállóan folytatta a paradicsomtermelést, a növényeknél azonban levélszél-száradásos betegség jelent meg, ami a termésmennyiséget befolyásolta. A növénytermesztést az I. r. alperes - korlátozott mértékben - utóbb is folytatta.

Az elsőfokú bíróság a 13.P.20.234/2005/144. számú ítéletével a felperes és az I. r. alperes házastársi közös vagyonát - az ahhoz tartozó ingatlanok közös tulajdonának megszüntetésére is kiterjedően - megosztotta. A Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.059/2009/3. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének ingatlanokra vonatkozó rendelkezéseit részben megváltoztatta, a házastársi közös vagyoni ingóságok és a mezőgazdasági termelés eredményének megosztása tekintetében pedig az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

A felperes a megismételt eljárásban előterjesztett módosított kereseti kérelmében a házastársi közös ingóvagyon megosztását részben természetbeni megosztással kérte oly módon, hogy a felszerelési és berendezési tárgyak az azt birtokban tartó fél tulajdonába kerüljenek. Az I. r. alperes tulajdonába kérte adni - értékkiegyenlítés fizetésre kötelezése mellett - a kertészetben használt - a fóliákat is magában foglaló - ingóságokat 2.312.940.-Ft, az Opel Vectra típusú személygépkocsit 415.000.-Ft-, az utánfutót az ahhoz tartozó emelővel és ponyvával 155.000.-Ft értékben. Állította, hogy a 2005-ös gazdasági év mezőgazdasági termelésének kiadásait teljes egészében a közös vagyonból finanszírozták, ezért a bevétel 1/2 részeként 1.500.000.-Ft megfizetésére tartott igényt. Vitatta, hogy a növényállományt betegség támadta meg.

Az I. r. alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy sem a fóliasátrak, sem a mezőgazdasági ingóságok nem képviselnek értéket, azokra nem tartott igényt, hangsúlyozva, hogy már nem foglalkozik mezőgazdasági termeléssel. A mezőgazdasági ingóságok egy részét illetően előadta, hogy azok már az életközösség megszakadása időpontjában sem voltak meg, így azok megosztására nincs mód. Vitatta a 6 m-es colos csövek mennyiségét és azt is, hogy a fóliasátor közös vagyont képezne, miután annak összeomlását követően a javítási költségeket az édesapja biztosította, ezért az elszámolás tárgyát nem képezheti. Az Opel Vectra típusú személygépkocsit értéktelennek ítélte, hivatkozva arra, hogy azt utóbb a forgalomból kivonatta, míg az utánfutó értékét - figyelembe véve, hogy arra 45.000,- Ft-ot költött - 60.000.-Ft-ra tette és kérte azt a tulajdonába adni. Hangsúlyozta, hogy a 2005-ös gazdasági évben a **cím-2 alatti** ingatlannál kertészeti tevékenységet nem folytatott, míg a **cím-1 alatti** földiában végzett paradicsomtermelés elszámolható bevételt nem eredményezett, miután a növényeket levélszél-száradás nevű betegség támadta meg. Vitatta, hogy a terület beművelési előkészítése kapcsán a felperes által jelölt költségek keletkeztek, azt lényegesen alacsonyabb összegben határozta meg és utalt arra, hogy azokat javarészt az életközösség megszakadása után, saját anyagi erőforrásából finanszírozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes és az I. r. alperes házastársi közös ingóvagyonát akként osztotta meg, hogy a felperes tulajdonába 473.000.-Ft, míg az I. r. alperes tulajdonába 580.000.-Ft értékű, tételesen felsorolt - felszerelési és berendezési tárgynak minősülő - ingóságot adott. Az I. r. alperes tulajdonába adta továbbá a földházakat 600.000.-Ft, az utánfutót 125.000.-Ft és az egyéb mezőgazdasági ingóságokat 375.640.-Ft, összesen 975.640.-Ft értékben, míg az Opel Vectra típusú személygépkocsit értékmegjelölés nélkül a felperes tulajdonába adta. Kötelezte az I. r. alperest, hogy az Opel Vectra típusú személygépkocsit 15 napon belül adja ki a felperesnek és fizessen meg részére 487.820.-Ft-ot ingó értékkülönbséget, míg 295.000.-Ft-ot közös gazdálkodásból eredő elszámolás címén. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperesek javára 329.000.-Ft perköltség megfizetésére. Az 537.920.-Ft eljárási illetékből az I. r. alperest 230.500.-Ft megfizetésére kötelezte azzal, hogy a további eljárási illetéket az állam viseli.

Határozata indokolásában kifejtettek szerint a felszerelési és berendezési tárgyak megosztását illetően a felperes és az I. r. alperes lényegében egyező nyilatkozatot tett, így ezen ingóságok elosztásáról kérelmük szerint döntött. Az Opel Vectra típusú személygépkocsit - a szakértői véleményben jelölt 415.000.-Ft-os forgalmi értékkel szemben - mint érték nélküli ingóságot, a felperes tulajdonába adta, miután az forgalmi engedéllyel nem rendelkezett. Az utánfutó tekintetében a szakvéleményben meghatározott 170.000.-Ft-os forgalmi értéket elfogadta, abból levonta az I. r. alperes által okirattal igazolt 45.000,- Ft-os ráfordítást, így az utánfutót 125.000.-Ft-os értéken állította be a vagyonmérlegbe és azt az I. r. alperes tulajdonába adta. A mezőgazdasági ingóságok közül - bizonyítottság hiányában - mellőzte az 500 m-

es csepegtető csövet és az 1 tekercs 12-es fóliát, míg az egyéb ingóságok értékét a mezőgazdasági szakértői véleményben foglaltak szerint fogadta el. Nem találta

bizonyítottak, hogy a **cím-1 alatti** ingatlannál található fólia az I. r. alperes különvagyonát képezné, míg a fóliasátrak értékét a műszaki szakértői véleményben foglaltak szerint a nettó pótlási elv alapulvételével 600.000.-Ft-ban határozta meg azzal, hogy a mezőgazdasági szakvéleményben meghatározott 1.900.000.-Ft a fóliák létesítési költségeként került megjelölésre, az tényleges forgalmi értéként nem elfogadható. A közös vagyon részének tekintette - egyebek mellett - a 40 db 6 m-es colos csövet, így az I. r. alperes birtokában maradt valamennyi ingóság forgalmi értékét 975.540.-Ft-ban határozta meg. Értékelve azt, hogy az I. r. alperes változatlanul folytat mezőgazdasági termelést, indokolatlannak ítélte a mezőgazdasági ingóságok természetbeni megosztását, ezért azokat a mezőgazdasági szakértő által jelölt értéken az I. r. alperes tulajdonába adta és egyidejűleg 487.820.-Ft értékkiegyeenlítés megfizetésére kötelezte.

Bizonyítottak találta, hogy a 2005-ös gazdasági évben mindkét ingatlannál folyt fóliás mezőgazdasági termelés, mindösszesen 2010 m² területen, amelynek előkészítési költségeként 590.000.-Ft-ot ítelt megállapíthatónak. A felperes erre vonatkozó elszámolásában megjelölt tételek közül figyelmen kívül hagyta a gázszámla és a helyi jegy költségét, miután az az életközösség megszakadása időpontjáig nem merült fel, az egyéb költségeket illetően pedig a perben beszerzett mezőgazdasági szakértői véleményt tekintette irányadónak. Arra figyelemmel, hogy a 2005. januárját követő kiadásokat kizárólag az I. r. alperes finanszírozta és magát a termelést is ő végezte, úgy ítélte meg, hogy annak kockázatát az I. r. alperes viselte, ezért a termelés esetleges eredménye is kizárólag őt illeti, így csupán a bekerülési költség 1/2 részének megfizetésére kötelezte. A fenti indokok miatt mellőzte a mezőgazdasági szakvélemény kiegészítését a 2005-ös gazdasági év termelési eredményét illetően és közömbösnek ítélte a levélszél-száradásos betegség okozta károk vizsgálatát is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I. r. alperes terjesztett elő fellebbezést. A felperes az ítélet megváltoztatásával a keresetnek teljes egészében helytadó döntés meghozatalát kérte. Az Opel típusú személygépkocsit az életközösség megszakadásának időpontja szerinti 415.000.-Ft-os értéken kérte a vagyonmérlegbe beállítani és az I. r. alperes tulajdonába adni, hangsúlyozva, hogy a gépkocsit az életközösség megszakadása óta az I. r. alperes használja, a forgalomból is ő vonatta ki. Kérte a mezőgazdasági ingóságok körébe felvenni és megosztani az 500 m-es csepegető csövet és az 1 tekercs 12-es fóliát, miután azok az életközösség megszakadása időpontjában az I. r. alperes birtokában maradtak, azokat a szakértő is megvizsgálta, értéküket meghatározta. Utalt arra, hogy az ingóságokról videofelvételt is készített, amely bizonyítja azok meglétét, ennek kapcsán sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felvételt nem értékelte. A fóliaházak forgalmi értékét a mezőgazdasági szakvéleményben írtak szerint 1.971.900.-Ft-ban kérte figyelembe venni. A mezőgazdasági termelésből származó 2005. évi bevételt közös vagyonként kérte elszámolni, állította, hogy mindkét ingatlanban folyt termelés. Kiemelte, hogy a kiadásokat az együttélés idején közösen finanszírozták, ezért a haszon arányos része akkor is megilleti, ha az az életközösség megszakadása után keletkezett.

Az I. r. alperes a támadott ítélet részbeni megváltoztatásával kérte mellőzni a vagyonmérlegből a fóliasátrakat, fenntartva azt az állítását, miszerint azok egyfelől forgalmi értéket nem képviselnek, másfelől édesapja tulajdonát képezik, miután mind az eredeti építmények anyagát, mind az újjáépítéshez szükséges anyagokat ő biztosította. Az utánfutó forgalmi értékét 60.000.-Ft-ra kérte leszállítani. Valamennyi mezőgazdasági ingóságot a felperes tulajdonába kérte adni, hivatkozva arra, hogy kertészeti tevékenységet már nem folytat, azokra nincs szüksége. Kérte mellőzni a vagyonmérlegből a 40 db colos csövet, miután azok a fóliasátorba beépítésre kerültek, önállóan értékük nem meghatározható. Állította, hogy a mezőgazdasági szakértő az ingóságokat nem vizsgálta meg, így azok értékére sem adhatott pontos választ.

A felperes és az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelmükben az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett elsőfokú ítéleti rendelkezések helybenhagyását kérték, míg a II-III. r. alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes és az I. r. alperes fellebbezése **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges tényállást a peradatok és bizonyítékok okszerű mérlegelése eredményeként helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetései a jogszabályok helyes értelmezésén alapulnak, ítélete indokolásával az ítéltábla javarészt egyetért. Az anyagi és az eljárási jogszabályokat helytállóan alkalmazta, olyan, a jogvita elbírálása szempontjából lényeges körülmény, amelyet az elsőfokú bíróság ne értékelt volna, nem merült fel, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésekben foglaltakra figyelemmel kiemeli az alábbiakat.

A megismételt elsőfokú eljárásban tisztázható volt, hogy a felperes és az I. r. alperes életközössége 2005. februárjában szakadt meg, ezt a fellebbezési eljárás során már egyik fél sem vitatta, ezért az képezhette a vizsgálat tárgyát, hogy az életközösség megszűnésének időpontjában mely vagyontárgyak tartoztak a házastársak közös vagyonába. A házastársi közös vagyon megosztása ugyanis kizárólag az életközösség megszűnésekor meglevő, valamint az életközösség ideje alatt keletkezett jogcímen, de az életközösség megszűnése után megszerzett - megtérítési igényeket is magában foglaló - közös vagyonra terjedhet ki.

A megosztandó közös vagyon fellebbezésekkel érintett tételei közül a nem vitásan az I. r. alperes birtokában maradt Opel Vectra típusú személygépkocsit illetően az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az értékvitát oly módon oldotta fel, hogy a gépjárművet értékmegjelölés nélkül a felperes tulajdonába adta. Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a házastársi közös vagyon megosztása során általában az életközösség megszűnésekor vagyoni helyzetből kell kiindulni, a közös vagyon megosztásáig terjedő időben történt értékváltozást abban az esetben kell figyelembe venni, ha az nem vezethető vissza a felek tevékenységére. Az életközösség

- 6 -

megszakadása, illetve a közös vagyon megosztása közötti időszakban bekövetkezett értékváltozást mindkét fél javára vagy terhére kell értékelni akkor, ha az nem a felek valamelyikének a magatartására vezethető vissza, vagy azt mindkét fél tevékenysége

vagy mulasztása idézte elő (P. törv. II.21.113/1969., BH. 1971/1/6633.). Lényeges, hogy a perbeli gépkocsi már az életközösség megszakadásának időpontjában is régi évjáratú, rossz műszaki állapotú járműnek minősült, amelyet az életközösség megszűnése után még az I. r. alperes karbantartott, majd azt a forgalomból kivonatta, forgalmi értéke az időmúlás folytán bekövetkező avulásra is tekintettel számottevően csökkent. Emiatt annak a felperes által jelölt 415.000.-Ft-os, az életközösség megszakadásakor forgalmi értéken történő elszámolása az I. r. alperesre méltánytalan lett volna. Ugyanakkor a gépjármű a szakértői véleményből kitűnően jelenleg még mindig forgalmi értéket képvisel, ami 200.000.-Ft-ra tehető, így az, hogy a felperes értékmegjelölés nélkül, azaz minden ellentételezés nélkül szerezte meg a gépkocsi egészének tulajdonjogát, számára előnyös döntésnek tekinthető, sem a forgalmi érték meghatározása, sem a közös tulajdon megszüntetésének fenti módja alappal nem kifogásolható.

Az I. r. alperes birtokában maradt utánfutó és tartozékai értékét a szakértő helyszíni szemle alapján állapította meg, az elsőfokú bíróság a kialakított forgalmi értékből levonásba helyezte az I. r. alperes által állított és okirattal igazolt 45.000.-Ft-os költséget, ezért a szakértői véleményen alapuló döntéstől való eltérést semmi sem indokolja, e tekintetben az elsőfokú bíróság álláspontja helytálló. Miután az utánfutót a különélés óta az I. r. alperes használja, ezért nem indokolt, azt a felperes tulajdonába adni, e tekintetben az érték elszámolásának van helye.

Az I. r. alperes mind az elsőfokú, mind a fellebbezési eljárásban azt állította, hogy a fóliasátrak a különvagyonát képezik, miután az azok kialakításához szükséges költségeket szülei finanszírozták, azt neki ajándékba adták. A fóliasátrak létesítésére nem vitásan az életközösség ideje alatt került sor, ezért a közös vagyon vélelmével szemben a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az I. r. alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a fólia annak eredetére, megszerzésének forrására tekintettel a különvagyonát képezi. E vonatkozásban mindössze szülei tanúvallomása állt rendelkezésre, akiknek nyilatkozata a közeli hozzátartozói viszonyra tekintettel egyéb bizonyíték hiányában önmagában nem alkalmas a fóliasátrak különvagyonai jellegének igazolására. Lényeges, hogy a fóliák a házaspár közös tulajdonát képező ingatlanon, a család megélhetését biztosító mezőgazdasági tevékenység folytatása érdekében létesültek, ami ugyancsak annak közös vagyonai jellegét támasztja alá. Az I. r. alperes e tekintetben állításait hitelt érdemlően bizonyítani nem tudta, ezért az elsőfokú bíróság helytálló mérlegelés eredményeként állította be a fóliasátrakat a házaspár vagyonmérlegébe. A felperes fellebbezésében vitatta a fóliasátrak értékére vonatkozó ítéleti ténymegállapítást is. Az ingatlanforgalmi szakértő kimunkálta, hogy a fóliasátrak a **cím-1** alatti ingatlan forgalmi értékében 600.000.-Ft-os értéket képviselnek, míg a mezőgazdasági szakértő kifejtette, hogy a fóliák kizárólag a létesítési helyen képviselnek értéket, azok önállóan nem forgalomképesek. Ugyanakkor a fóliasátrak létesítésének költségét, azaz műszaki értékét közel 1.900.000.-Ft-ban jelölte meg, ami azonban

nem azonos a forgalmi értékkel. Ebből következően a mezőgazdasági szakértő által megjelölt 1.900.000.-Ft-os érték, az életközösség megszakadása időpontjában irányadó forgalmi értéként nem vehető figyelembe. A felperes álláspontjával ellentétben a szakvélemények között ellentmondás nem mutatkozik, miután a mezőgazdasági szakértő

szerint a fóliasátrak csupán a létesítés helyén képviselnek értéket, ezt az értéket - amely nem azonos a műszaki értékkel - az ingatlanforgalmi szakértő 600.000,- Ft-ban határozta meg, ennek figyelembe vételével a felek közötti méltányos elszámolás elvégezhető. Lényeges, hogy az I. r. alperes az életközösség megszakadását követően a fóliasátrakban továbbra is végzett mezőgazdasági tevékenységet, az a szakértői véleményhez csatolt fényképmelléklet alapján alkalmas volt a termelés folytatására, ami cáfolja azt az I. r. alperesi előadást, miszerint azok értéktelenek. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyes mérlegelés eredményeként határozta meg a földiák értékét, annak sem a felperes, sem az I. r. alperes a fellebbezésében foglaltak szerinti módosítása nem indokolt.

Ugyancsak helytállóan vette figyelembe az elsőfokú bíróság házastársi közös vagyoni ingóságként a 40 db egycolos csövet. A felperes által a fellebbezési eljárás során rendelkezésre bocsátott és megtekintett, a **cím-1 alatti** ingatlanról készített videofelvétel alapján megállapítható volt, hogy a csövek az életközösség megszakadásának időpontjában az ingatlan udvarán voltak elhelyezve, azt a tényt, hogy ezek az ingatlanban maradtak, maga az I. r. alperes sem vitatta. Az I. r. alperes érvelése, miszerint azok értékelés tárgyát azért nem képezhetik, mert utóbb a fóliasátrakba beépítésre kerültek, nem vehető figyelembe, hiszen ez az állítás is azt igazolja, hogy a csövek változatlanul az ingatlanban, az I. r. alperes birtokában maradt, így azzal az I. r. alperes elszámolni tartozik. A szakértői vélemény az I. r. alperes fenti állításának alátámasztására ugyanakkor nem volt alkalmas, a szakértő ugyanis a helyszíni szemle alkalmával nem észlelte, hogy a csövek beépítésre kerültek a fóliasátrakba, ilyen tartalmú megállapítást a szakvélemény nem tartalmaz, azt a földiák értékmeghatározása során sem vette figyelembe, így a csövek értékének az I. r. alperes terhére történő elszámolása - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott - nem volt mellőzhető.

Az 500 m csepegtetőcső, valamint a 12-es földia tekintetében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy azok az életközösség megszakadásának időpontjában megvoltak és az I. r. alperes birtokában maradtak, ezt azonban sikerrel nem igazolta. A szakértő a helyszíni szemle alkalmával a mezőgazdasági termeléshez szükséges ingóságok egy részét egymásra halmozva találta, így nem volt megállapítható, hogy azok valóban a helyszínen voltak vagy sem, miután a szakértőtől nem volt elvárható, hogy az ingóságokat a forgalmi érték meghatározása érdekében "szétválogassa". A fellebbezési tárgyalás során megsejmlélt videofelvétel is ezt támasztotta alá, a felvételen sem a 12-es földia, sem a csepegtetőcső nem volt látható, így nem szolgálhatott annak bizonyítékául, hogy az érintett ingóságok az életközösség megszűnése után az I. r. alperes birtokában maradtak. Nem vitás, hogy a mezőgazdasági szakértői vélemény fedőlapján elhelyezett fényképen a csepegtetőcső látható, az I. r. alperes azonban azt állította, hogy a közös tulajdonban maradt csepegtetőcső az életközösség megszakadása után tönkrement, a

- 8 -

fényképfelvétel már az utóbb általa vásárolt, tehát különvagyont képező csöveket ábrázolta. Ezzel szemben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a fényképen látható ingóság azonos az általa jelölt csövekkel, az I. r. alperes tagadásával szemben azonban állítását sikerrel nem igazolta, ezért az elsőfokú bíróság ezen ingóságot helytállóan mellőzte a vagyonsmérlegből.

A vagyontárgyak szétoztásának az ítélkezési gyakorlat által kialakított és a Csjt. 31. § (3) bekezdésével összhangban álló általános elve, hogy azt lehetőleg teljes egészében vagy legalább részben természetben kell megosztani (BH. 1992/695.). A természetbeni megosztás mellőzhető, ha azt a vagyontárgyak fizikai természete lehetővé tenné ugyan, de valamelyik házastárs méltányolható érdeke, az okszerű gazdálkodás vagy az ésszerűség követelményei nem indokolják. Emellett abban az esetben, ha az életközösség megszakadása óta hosszabb idő telt el, úgy az ingóságokat a ténylegesen kialakult birtokhelyzetnek megfelelően célszerű megosztani. Nem vitásan az I. r. alperes az életközösség megszakadása után is folytatott mezőgazdasági termelést, az ehhez szükséges ingóságok a birtokában maradtak, a felperes jelenleg nem foglalkozik mezőgazdasági műveléssel, így okszerűtlen és a felperes méltányos érdekeivel ellentétes lenne a mezőgazdasági eszközök természetbeni megosztása. Erre figyelemmel helytállóan döntött az elsőfokú bíróság, amikor a mezőgazdasági termeléshez szükséges ingóságokat az I. r. alperes tulajdonába adta és azok értékét a felek között elszámolta.

A felek által közösen folytatott mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos ítéleti elszámolást - részben eltérő indokok mellett - az ítélőtábla elfogadhatónak ítélte. A Csjt. rendelkezéseiből következően a vagyonmérlegnek nem csupán az életközösség megszűnésekor meglevő és a házastársak valamelyikének birtokában levő közös vagyontárgyakat kell tartalmaznia, hanem azt a vagyonszaporulatot is, amely az életközösség megszűnése után került a házastárs birtokába oly módon, hogy a szerzés jogcíme az életközösség ideje alatt keletkezett. Miután a fellebbezési eljárásban már az I. r. alperes sem vitatta, hogy az életközösség az elsőfokú bíróság által megállapított 2005. január végi időpontban szakadt meg, a 2005. évi gazdálkodás előkészületi munkálatai az életközösség megszakadása előtt időszakra esnek, így azok költségei a közös vagyon terhére biztosítottak tekinthetők. A termelés eredményének realizálásakor azonban már a volt házastársak életközössége nem állt fenn, abból a felperes ennél fogva nem részesült. Általánosan alkalmazandó elv, hogy a mezőgazdasági ingatlanok termését az életközösségnek a gazdasági év folyamán történt megszakadása esetén a ráfordított munka és a költségek arányában kell a közös vagyon, illetőleg az ezzel összefüggő tevékenységet az életközösség megszűnése után folytató házastárs különvagyonaként számításba venni (Csjt. Kommentár II. 1. kötet 363. oldal). Ennek megfelelően számba kellett venni a termeléshez szükséges összes ráfordítást és a gazdálkodás bevételeit. Az életközösség megszakadásának időpontjáig felmerült költségeket az elsőfokú bíróság - helytálló mérlegelés eredményeként - 590.000.-Ft-ban határozta meg, amelyet a felperes az I. r. alperessel közösen finanszírozott, a mezőgazdasági termelést azonban az életközösség megszakadása után csak az I. r. alperes folytatta és az utóbb felmerült további költségeket is maga

fedezte. A perben kirendelt mezőgazdasági szakértőnek a termelés volumenét illetően pontos adatok nem álltak rendelkezésére, okirati bizonyítékok hiányában a szakvéleményben kimunkált mezőgazdasági eredmény csak egy feltételezett, a 2005-ös

évben aktuális piaci-értékesítési viszonyokhoz igazított bevétel volt, amely önmagában nem lehet alkalmas a perbeli gazdálkodás bevételeinek feltárására. A pontos számítás további bizonyítás útján sem tisztázható, az azonban a perben feltárt adatok, így **cím-1** és **cím-2** tanúvallomása alapján megállapítható volt, hogy az I. r. alperes által hivatkozott levélszél-száradásos betegség következtében az adott évben lényegesen szerényebb bevétel keletkezett. Ez alátámasztja az I. r. alperes azon állítását, hogy a 2005-ös gazdasági évben a bevétel a kiadásokat nem haladta meg, ezért elfogadható az elsőfokú bíróság érvelése, miszerint a felperes alappal csak a közös beruházás rá eső részének megtérítését követelheti (245.000.-Ft). Erre tekintettel a felperes a gazdálkodás eredményének megtérítésére - a fenti összeget meghaladóan - nem tarthat igényt.

A felperes fellebbezése alapján megállapítható pertárgyérték 2.211.075.-Ft, míg az I. r. alperesé 493.540.-Ft volt. A felperes a fellebbezési eljárás eredményeként - fellebbezése magasabb pertárgyértékére tekintettel - nagyobb arányban lett pervesztes (1.717.535.-Ft), ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az I. r. alperes - 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdésének alkalmazásával. megállapított - fellebbezési részperköltségének viselésére.

A felperes az eljárás során teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a pervesztességéhez igazodó fellebbezési eljárási illetéket (132.700.-Ft) a Pp. 78. § (1) bekezdése, 81. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §- alapján az állam viseli. Az I. r. alperes fellebbezése teljes egészében eredménytelennek bizonyult, ezért - személyes illetékfeljegyzési joga folytán - köteles viselni a sikertelen fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) és (2) bekezdése szerint alkalmazandó 1990. évi XCIII. tv. 46. § (1) bekezdése, 59. § (1) bekezdése és 74. § (3) bekezdése alapján.

S z e g e d, 2010. április 28.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró